

**OULDHEIDKUNDIGE VERENIGING
'OULD VORDEN'**

te Vorden

VORDENSE KRONYCK

21e jaargang, no. 2

Uitgave: december 2003

INHOUD		p.
Van de Voorzitter		3
Verenigingsnieuws	H.G. Wullink	4
Het patentrecht	H.G. Wullink	11
<i>Van een Brulfte kump een Brulfte</i>	<i>Spiekerman</i>	13
Het Pluimveebedrijf van Willem Jansen	W.F. Jansen	16
De Zuivelfabriek	W.F. Jansen	18
Hotel Jansen, 1925-1945	W.F. Jansen	20
Herinneringen aan Vorden	W.N. Lulofs	22
Boekbespreking	C.A. Bosch	24
Van de Redactie		25

VAN DE VOORZITTER

't Is toch geweldig! Je zet je computer aan, verricht vervolgens een paar simpele handelingen met een paar knopjes en even later spuugt je printer op zo'n 40 A4-tjes de complete Kronyck in ontwerp uit.

Je mag dit ontwerp nog even doorlezen, zonodig een paar vraagjes stellen of een simpele opmerking maken. Meer is niet nodig. De rest is al voorgebakken en -gebraden door onze zeer actieve redactie. Gelukkig maar, want... ook in dit december-nummer heeft de redactie weer allerlei leuke en interessante artikelen weten te verzamelen of heeft ze zonodig zelf geschreven.

Groot is weer de bijdrage van onze bestuursleden Henk Wullink (gelukkig!), Hennie Rossel en Carlo Bosch. Onze leden hebben ook niet stil gezeten. Ons 'jonge' lid, dhr. W.F. Jansen, doet al meteen flink van zich spreken met zijn interessante herinneringen. Dat belooft nog wat voor de toekomst. Leuk ook de inbreng van dhr. W.N. Lulofs en het grappige verhaal "Van een brulfte kump een brulfte" van de geheimzinnige Spiekerman.

Kort gezegd, een Kronyck die de moeite waard is door u te worden gelezen. Dank aan onze redactie!

U, leden, wens ik veel leesplezier toe en....mocht u zelf ook eens een bijdrage aan de inhoud van onze, uw Kronyck willen leveren, dan weet u ons wel te vinden.

Namens het bestuur wens ik u allen, behalve veel leesplezier, fijne kerstdagen en een gelukkig 2004 toe.

Hennie Reindsen

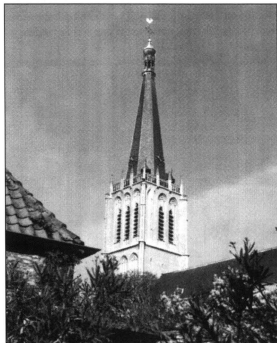
VERENIGINGSNIEUWS 2002/2003

H.G. Wullink

'Wandeling door Oud-Doesburg' was het eerste programmapunt voor het winterseizoen 2002/2003. Op 30 september kwam de heer J.W. van Petersen ons met tal van dia's een overzicht geven van wat er in dit oude stadje zoal te zien is. Doesburg is lange tijd garnizoensstad geweest, waar nogal wat soldaten waren gelegerd. Dit is ook te zien aan de verdedigingswerken, zoals grachten en muren, waarvan nog restanten over zijn gebleven. Daarnaast heeft Doesburg nog veel van zijn oorspronkelijke bebouwing behouden, met als mooiste gebouwen het Stadhuis en de Waag. Met zijn grote historische kennis wist de heer Van Petersen ons hierover veel te vertellen, evenals over de vroegere verdedigingswerken.

Al met al was het een goede voorbereiding op de stadswandeling op 19 oktober 2002. Twee gidsen waren er nodig om de vrij grote groep van onze vereniging rond te leiden. Hierbij werd een nog duidelijker beeld gekregen van wat Doesburg nog aan monumenten bezit en waar ze trots op mogen zijn.

Na de wandeling van ongeveer anderhalf uur werd er gezamenlijk koffie gedronken in het hofje bij het mosterdmuseum. Een door goed weer gezegende, bijzonder geslaagde middag, waarbij het vervoer op eigen gelegenheid geschiedde.

*fig. 1. Toren van de
Martinikerk in Doesburg.*

Minder goed aan de verwachtingen voldeed de lezing gegeven door de heer P.A. Koning, uit Loenen, op 25 november 2002. De dialezing had als onderwerp 'Historische weer- en hemelverschijnselen in Gelderland'. En dat Gelderland misten we juist in de lezing. Geen woord over bijzondere zomers of winters, weinig of niets over klimaatsveranderingen. Wel veel over tornado's in ververwijderde landen zoals de Verenigde Staten. Gelderland kreeg in deze lezing beslist te weinig aandacht. De uitgebreide uitleg van de spreker hoe hij tot deze hobby was gekomen werd door de aanwezigen als zijnde oninteressant aangehoord. Misschien zullen we in de toekomst wat vaker en beter geïnformeerd moeten zijn voor we een spreker naar Vorden halen.

Veel beter in de smaak vielen de Bouwmeesters, uit Varssel. Deze waren namelijk te gast op de Niejaorsvisite, op 8 januari 2003 in De Herberg. Met tal van liedjes en schetsjes in het dialect wisten ze de volle zaal te boeien en te vermaken met vaak rake teksten. Een heel goede keuze voor een avond als deze, waar het meer gaat om vermaak dan lering. Veel vrolijkheid dus, waarbij de zaal tussendoor werd getrakteerd op nieuwjaarsrolletjes en olieballen, gebakken door de families Ilbrink, Bosch en Reindsen. Bij deze nog hartelijk dank voor de bakijver!

Op de hem eigen wijze liet de heer J. Berends, uit Doetinchem, ons op 27 februari 2003 in zaal Bakker talrijke 'Curiosa in de Achterhoek' zien. Door middel van een groot aantal dia's werd ons allerhande bijzonderheden getoond van gebouwen en dergelijke in de Achterhoek, waar dagelijks aan voorbij wordt gelopen. Vaak dingen waar een hele geschiedenis aan verbonden zit. De heer Berends wist dit alles op een boeiende manier te brengen. Al met al een prachtaavond.

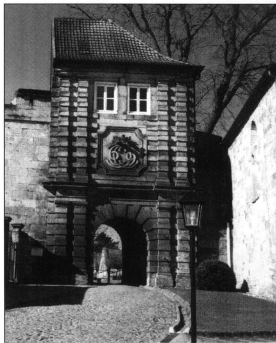
De jaarvergadering werd op 26 maart 2003 gehouden in De Herberg, waar de voorzitter een goedgevulde zaal welkom kon heten. De agenda van de vergadering werd vlot afgewerkt, waarbij de bestuursverkiezing de heren Koop en Ilbrink weer voor een periode van drie jaar zijn herkozen.

Daarna kreeg de heer H. Harmsen, uit Stokkum, het woord. Het onderwerp van zijn lezing was 'Hessenwegen in Oost Nederland'. Aan de hand van tal van dia's liet de heer Harmsen ons in zijn sappig dialect veel van de oude verbindingswegen zien. Het enthousiasme van de heer Harmsen over de Achterhoek had duidelijk ook invloed op de zaal, zoals bleek uit de vele positieve reacties. Ruim een half uur later dan de gebruikelijke sluitingstijd eindigde deze bijeenkomst waar velen met erg veel plezier aan terug zullen denken.

Als afsluiting van het winterseizoen werd er zoals gewoonlijk een reisje georganiseerd voor de leden van onze vereniging. Doel van deze reis was Bad Bentheim, waar op 23 mei de imposante burcht werd bezichtigd. Een burcht die nog echt de sfeer van de middeleeuwen weergeeft, met zijn kerkers voor de gevangenen,

de rijke wapencollectie en alles wat men toen zoal in een verdedigbaar kasteel verwachtte. Al met al een bijzonder interessante bezichtiging. Daar wij reeds om 11.15 uur met een volle bus uit Vorden waren vertrokken, smaakte het kopje koffie met taart daarna natuurlijk bijzonder goed. Er was nog gelegenheid om het stadje te bezichtigen voor wij weer vertrokken richting Markelo. Hier werd bij restaurant De Viersprong van een uitstekende koffietafel genoten. Deze dag mag zeker bijzonder geslaagd worden genoemd, mede door de goede organisatie door de heren Reindsen en Ilbrink. Hartelijk dank daarvoor.

Zoals gewoonlijk, zou er in mei weer een tentoonstelling georganiseerd worden. Helaas lukte het niet om een en ander rond te krijgen voor genoemd tijdstip. Gelukkig kon de vereniging in de maand september alsnog de beschikking krijgen over de bovenzaal van de bibliotheek. Van de fa. Weevers had de vereniging een groot aantal foto's gekregen. Het betreft hier foto's die allemaal in het laatste kwart van de vorige eeuw al eens in Contact zijn gepubliceerd. Door de samenstellers van de tentoonstelling was hieruit een keuze gemaakt. In totaal konden ruim 130 foto's een plekje op de tentoonstelling krijgen. De vereniging heeft over deze tentoonstelling veel positieve reacties ontvangen. Aangezien er nog maar een heel klein gedeelte van de beschikbare foto's kon worden getoond, kan hier-

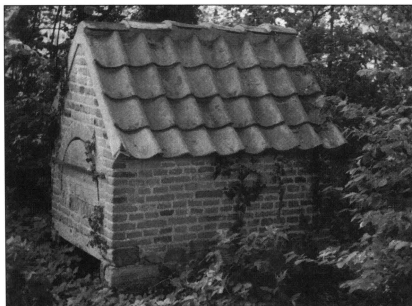

fig. 2. De poort van Schloß Bentheim.

uit misschien een volgende keer nog eens wat worden getoond. Dank aan de helpers en samenstellers, te weten de heren Rossel, Reindsen, Wullink en Sterringa en niet in de laatste plaats aan de heer Henk Braakhekke, fotograaf, die alle rechten op deze foto's bezit, voor het gratis beschikbaar stellen van deze foto's.

Traditiegetrouw is de tweede zaterdag in september de jaarlijkse monumentendag. Dit jaar vond deze dag plaats op zaterdag 13 september. Het onderwerp was dit jaar 'de boerderij' en die zijn er nu gelukkig nog wél in Vorden. Diverse eigenaren van objecten was door de gemeente Vorden en de oudheidkundige vereniging Oud Vorden om hun medewerking gevraagd. Zodoende kon er een aantrekkelijk programma, met een daarbij passende fietsroute worden samengesteld. Deze begon bij de Nederlands Hervormde Kerk (de Dorpskerk), die opengesteld was. Daarna kon de molen op 't Hoge (de Hackfortsche molen) worden bezichtigd. De molen was op deze dag volop in bedrijf. De volgende boerderij die was te bezichtigen, was 't Wuestenenk, waar Natuurmonumenten in de toekomst haar kantoor wil vestigen.

Diegenen die trek hadden gekregen, konden daarna goed terecht bij de camping aan de Boshuisweg, van de familie Rietman. Hier werd door twee leden van onze vereniging op ouderwetse manier brood gebakken: in een bakoven in de openlucht. Het waren overigens wel allebei bakkers van huis uit, te weten de heren Van Asselt en Van Bremen.

fig. 3. Bakoven bij de heer Wesselink (Vogelenzang).

Na boerderij 't Spieker stond de Rooms Katholieke Kerk in Vierakker op het programma

Daarna kon men in Delden oude landbouwwerktuigen bezichtigen bij boerderij Groot Enzerinck (familie Pelgrum). Hier kon men ook oude klederdrachten bewonderen en, niet te vergeten, de Knupduukskes zien dansen. Zij waren het ook die de tentoonstelling van oude klederdrachten bij familie Pelgrum hadden georganiseerd.

Via het in Linde gelegen De Boer (Klein Kiefskamp) en 't Waarle – allebei te bezichtigen – bereikte men het laatste object, kasteel Vorden.

Ondanks enige opstartproblemen is de dag toch succesvol verlopen. Vooral voor de bezichtiging en rondleiding van Kasteel Vorden bestond zeer grote belangstelling. De begeleiders hadden hier hun handen meer dan vol aan.

Aan allen die tekst en uitleg gaven bij de diverse objecten: heel hartelijk dank voor uw inzet. Ook dank aan de heren Kater en Reindsen, die het geheel hebben georganiseerd en die ervoor gezorgd hebben dat alles prima is verlopen.

NIEUWS VAN HET LEDENBESTAND

Gedurende het afgelopen jaar zijn ons de volgende leden ontvallen:

Dhr. J. Lamers, Dorpsstraat 21, 7234 SM Wichmond, 25 maart 2003
Mw. M.H.J. Dieleman-Ruijter, De Voornekamp 4, 7251 VL Vorden, 8 mei 2003
Dhr. J.A. Dieleman, De Voornekamp 4, 7251 VL Vorden, 7 augustus 2003
Dhr. J. Wiekart, Hoetinkhof 165, 7251 WH Vorden, 19 oktober 2003
Dhr. F.L. Stenfert Kroese, Wildenborchseweg 9, 7251 KB Vorden, 8 november 2003

Het bestuur en de redactie wensen ook op deze wijze, namens de vereniging, hun medeleven te betuigen aan de nabestaanden en wensen hen sterkte toe met het verwerken van het verlies van hun dierbaren.

Gedurende het afgelopen jaar hebben zich de volgende personen als lid aangemeld:

Dhr. en mw. D. Bosch, Het Jebbink 14, 7251 BL Vorden
Dhr. H.G.A. Geerlings, Ruurloseweg 123, 7251 LD Vorden
Dhr. G. Sloeserwij en mw. W. Harshagen, 't Hoge 23, 7251 XT Vorden
Dhr. en mw. J.W. Buunk, De Boonk 35, 7251 BT Vorden
Dhr. W.F. Jansen, Schubertstraat 6, 7204 PT Zutphen
Dhr. en mw. H.J. Beumer, Schuttestraat 16, 7251 MZ Vorden
Dhr. en mw. H. Westerink, Holtmaet 5, 7251 VV Vorden

Dhr. J. Kool, Deldenseweg 2, 7251 PN Vorden
Dhr. en mw. J.W. Sloetjes, Hammarskjöldweg 27, 7241 HV Lochem
Dhr. W.N. Lulofs, Tusselerhof, Tusselerhof 15, 7241 KD Lochem
Dhr. P.P.J. Chabot, Het Jebbink 12, 7251 BL Vorden
Dhr. A. Sessink, De Steege 12, 7251 CM Vorden

Als lid bedankten:

Dhr. R. Faber, Erve Snieder 4, 7577 NV Oldenzaal
Dhr. H. Wagenvoort, Almenseweg 35, 7251 HN Vorden
Mw A. Kettelarij-Gaijchorst, Het Jebbink 48, 7251 BN Vorden
Dhr. en mw. J. Wesselink, Hoetinkhof 99, 7251 WK Vorden
Dhr. en mw. B.J. Jansen, Cristinalaan 3a, 7251 AX Vorden
Mw. A. Adolfs-Eeftink, Burgemeester Galléestraat 37, 7251 EA Vorden
Mw. A. Agelink, Kunstenaarshoeve 241, 7326 WD Apeldoorn
Dhr. en mw. P.R.L. Nauta, Nieuwstad 35, 72251 AJ Vorden
Mw. Wesselink, Eikenlaan 23, 7251LT Vorden
Mw. Wiekart, Hoetinkhof 165, 7251 WH Vorden

SCHENKINGEN:

Gedurende de afgelopen periode mocht de vereniging wederom diverse boekwerken als schenking ontvangen.

Van het Stadsarchief in Zutphen ontvingen we de volgende boeken die daar overcompleet waren:

J. van den Broek, 1975. Vorden in oude ansichten.
D. Douwes, 1986. De wilde flora van acht kastelen, uitg. DNA Den Bosch.
Robert Ellenkamp, 1997. Vorden tijdens de bezetting.
J. Koolhaas-Revers, 1950. Evacuaties in Nederland 1939-1940.
Willem Overmars, 1989. De aanleg van de straatweg van Zutphen via Vorden, Ruurlo en Winterswijk, naar de Pruisische grenzen, 1826-1830.
Reinders, M., 1968. Withmundi-Wichmond 194-1968, het oudste kerkdorp van de Graafschap.
Schaars, A.H.G., 1980. Staring's gedicht: De tuchtiging der Algerijnen op den 27en van oogstmaand 1816.
Schilfgaarde, A.P. van, 1978. Inventaris van het archief van het huis Hackfort.
Schreuder, F., Hengelo Gelderland duizend jaar.
Tengbergen, Annet, 1988. De acht kastelen van Vorden.
Tengbergen, Annet, 1973. De acht kastelen van Vorden.

A.C.W. Staring, Dichter en landman, Regionalist en nationalist, 1990.
Een eeuw gereformeerde kerk in Vorden, 1988.
Hackfort, huis en landgoed, 1998, Rijksarchief in Gelderland, Uitg. Stichting
Matrijs, Utrecht.
Na afloop bal, bezetting en bevrijding van de Achterhoek, 1965.
Vorden, een historische verkenning, 1987.

Via de heer J. Memelink ontvingen we diverse kas- en winkelboeken van mevrouw Van Ark, Molenweg.

Van mevrouw Hermien van Asselt-Wiltink, De Voornekamp 10, kregen we een oude geografische kaart van Nederland, weergevende TBC-besmettingspercentages per gemeente.

Gerrit Koerselman schonk ons diverse historische stukken en foto's betreffende de vroegere Winkeliersvereniging in Vorden.

Van drukkerij Weevers kregen we de beschikking over praktisch alle foto's die de laatste 25 jaar in Contact zijn verschenen. Al met al een hele grote kist vol, waaruit we de in september gehouden tentoonstelling konden samenstellen.

Van de administratie van het Gelders Dagblad ontvingen we enkele dozen vol kranteknipsels uit genoemd blad, allemaal betrekking hebbende op de gemeente Vorden.

Voor de laatste twee partijen zijn nogal volumineus. Door de ruimte die ze innemen, kunnen ze niet in de kast in de Openbare Bibliotheek worden opgeborgen. Ze hebben nu tijdelijk een plaats gevonden ten huize van de heer Wullink, Dorpsstraat 2. Tijdelijk, vooral omdat hier geen speciale archiefruimte voorhanden is.

Tips voor een geschikte archiefruimte voor de vereniging worden door het bestuur gaarne tegemoet gezien.

HET PATENTRECHT

H.G. Wullink

Het patentrecht was een Nederlandse belasting, ingevoerd door I.J.A. Gogel. Dit recht was van toepassing op alle handel, neringen, beroepen en bedrijven en enig ander object van weelde en vermaak. Genoemde Gogel (1765-1821) was in 1798 minister van Financiën geworden. Hij had een groot aandeel in de totstandkoming van het patentrecht en van de personele en grondbelasting. Ook de wet op de afschaffing van de gilden, in 1808, kwam er op zijn initiatief.

In de belasting op het patentrecht was ondermeer bepaald dat een ieder die enig bedrijf of beroep uitoefende, voorzien moest zijn van een patent, dat onderworpen was aan daarvoor vastgestelde zegelrechten.

Dit patent werd in 1819 nader geregeld bij wet. Die beoogde elk bedrijf te belasten naar gelang van uitgebreidheid en winstgevendheid, in vergelijking met anderen die hetzelfde bedrijf in dezelfde gemeente uitoefenden. Aangezien het niet mogelijk was de werkelijk behaalde winst te belasten, werd de belasting gebaseerd op uiterlijke kenmerken en verschillen per gemeente.

ij de wet van 2-10-1893 werd het patentrecht vervangen door bedrijfsbelasting, die in 1915 weer werd vervangen door de inkomstenbelasting.

Hieronder volgt een lijst uit 1852-1853 van patentschuldigen te Vorden, met beroep en aantal medewerkers en de wijk waarin zij woonachtig waren.

Wijk No.

- A 56 Synold. F.C Schoen- en laarzenmaker, alleen no: 318/319 4B (Friedrich Christoph Synold GEB: 15 Mei 1804 in Saxen Gotha hij was Evan Luthers, zijn vrouw hete Reindjen Smeenk Geb. 20 Jan 1798 te Zutphen en was Ned. -Herv.)
- A 60 Wertheim (Ammon) Vleeschhouwer No: 402 10B
- A 71 Lichtenbarg. (Hendrik Jan) Rietdekker alleen no: 299 14B
- A 72 Jebbink. Albertus Hendrikus Metzelaar met acht knechts, koopman, Tab 14 no: 6 no: 301 en 353 11B - 13B
- A Puffius, Willem Evan. Luthers geb 6-12-1808 Den Haag Genees- heelen verloskundige tevens artsenijsmenger. no: 379-381 9B zijn vrouw Coeijmans geb: 23 Febr. 1808 Bologne Frankrijk (6 kinderen)
- A 83 Eskes. Jan Klompenmaker met twee knechts. No: 102 15A
- B 140 Booltink. Jannes Grof en hoefsmid met een knecht no: 233 12B
- B 159 Heemink. Derk Klompenmaker met een knecht no: 102 15A
- C 171 Sieberink. Garrit Willem Plankenzager/timmerman met een knecht No: 103-286 15B 13B
- C 231 Harmelink. Engbert Timmerman alleen plankenzager, fabrikant en calicot, vijf knechts, beneden vijf weefgetouwen, zaakwaarnemer. ben. f. 300,- 286-103-67 232 (14A) (17A)

- D 304 Gaijkorst. F. J. Loonslagter alleen 14B
 E 393 Bosch. Hendrik Jan Kleermaker alleen No: 325 14B
 E 406 Van Heumen Peel, Carel Huisonderwijzer. No 451 13B E—Linde
 Brandenburgsrot 't Lindensschoolhuis.

Het register van patentschuldigen in 1849/1850 vermeldt de volgende personen, met hun beroep:

- B 155 Rossel Derk Jan, schutter en waardeerder van roerende en onroerende goederen, no: 442 kl 11 tarief: B
 C 191 Bijenhof HJzn. (Garrit Jan) Tmmerman alleen No: 286 kl: 14 tar: B
 C 225 Garritsen, (Gerhard) Koopman jaarl. omzet 1200. — No: 353 kl: 13 tar. B
 C 229 Memelink (Hendrik) Slagter voor anderen alleen. No: 315 tar: B
 D 250 Hartelman (Hendrik) Slagter voor anderen alleen. No: 315. tar: B
 D 264 Olthuis Toon logementhouder drie vertrekken koopman jaarl. omzet 1500.— no: 342 kl: 11 tar: B/no: 353 kl: 13 tar: B
 D 310 Van Ark Hendrik Huisschilder en glazenmaker no. 308 kl: 14 tar: B/no: 306 kl: 14 tar: B
 D 311 Molendijk (Anthony) Veearts no: 382 kl: 13 tar: B
 D 328 Besselink (Harmen) Veearts no: 382 kl: 13 tar: B
 E 336 Dolphijn (Petrus Johannes) Huisschilder en glazenmaker een knecht no: 308 kl: 13 tar: B
 A 73 Tersteeg A.M. Schoolhouderes voor handwerken. no: 315 kl: 14 tar: B

1852/53 4e kwartaal

- B 104 Ketelarij (Jan) Kroeghouder no: 386 kl: 11 tar: B
 C 170 Memelink Jan Willem Kroeghouder idem.
 D 313 Bosch Hendrik Jan idem idem.
 E 359 Ketelarij (Hendrikus) idem idem.
 D 320 Olthuis (Toon) Tapper no: 385 kl: 11 tar: B
 E 377 Ketelarij (Hendrik Jan) Tapper no: 385 kl: 11 tar: B
 A 36 Kilian, S.A. Kleermaker en pettenmaker alleen no: 325 kl: 14 tar: B
 A 43 Wansink Jan Hendrik Verwer en glazenmaker met 1 knecht, no: 322 kl: 16 tar: B
 A 44 Hissink, Arent Jan Haam- en gareelmaker met drie knechts, leerlooijen voor eigen gebruik, twee kuipen, koopman en kamer behanger no: 322 16 a 30 ct no: 353 kl: 12 tar: A no: 255 kl: 13 tar: A
 A 73 Hassink Willem Schoenmaker met een leerjongen, leerlooijen voor eigen gebruik eene looikuip no: 316 + 16 a 30 ct. kl: 3 tar: A
 A 52 Berenschot (Martin en Bernadien) Linnenbleekers, 1 deelgenoot no: 9 kl: 13 tar: A

VAN EEN BRULFTE KUMP EEN BRULFTE

Spiekerman

Too vergangen harfs Bearnd-Jan en Jenneken van de Kranenkamp, onder de rook van Deaventer, vieftig jaor e'trouwd waar'n, was door ok Bearnt Jan zin neave Gait en zin vrouw Mientjen. De luu waor wi'j met ekomm'n waarn, mossen al op tied naor huus. En zo kon 't gebeuren dat wi'j met Gait en Mientjen an de praot kwamm'n. Wielle waar'n eur al wel es vaker tegen ekomm'n op de fees-ten van Bearnd-Jan en Jenneken.

Gait was geboren en getogen op een boerderieje, op de Boskamp, een gehucht ergens onder Olst. In zin jonge jaoren was hee nog een tiedjen boerenknech ewes bie Dinemeuje van de Platvoet. Dinemeuje was een weduwvrouw. Samen met een naefken, den later de boel zol erven, woond'n zee daor op een grote Iessel-boerderieje. Een groot dwarshuus der veur, grote hoge kamers en een grote köken, waor a'i met paerd en karre wel konnen draeien. Daor zatte wi'j dan 's aovonds um de kachel. At 't buuten vroom, hadde wie de jas der bie an um warm te blieden.

A'k dan later op den aovond naor mien kaemerken ging, boven op de hilde, veur op de deale, was et daor bar kold. Gelukkig wodd'n de koedekkens onder mien ledikant bewaard. Daor lei ik der dan maor een stapeltjen van bie aover 't bedde en dan bleef ik wel warm en slepe as een osse.

't Kokken van Dienemeuje was ok neet alles ewes, verteld'n Gait. Et beste wat zee kon kokken was rauwe vis, zo in kokkend water en aerpels met broene bonen en speksause.

Lange was Gait daor neet ewes, want zin moder had last van astma en kon 't wark op de boerderieje neet meer an. Daorumme kwam Gait weer bie huus en kon zin moo zich bi'j de huusholding hollen. Dat was lange elene en now wazzen wi'j op 't golden feest van Bearnd-Jan en Jenneken. Dat was veur Gait en Mientjen ok een golden jubileum, want nao de brulfte was he veur 't eerste met Mientjen uut ewes.

Op de brulfte hadden ze mekare veur 't eerste ontmoet en 't was liefde op 't eerste gezichte. Toen Gait eur vroeg of hee eur naor huus mog brengen, zei Mientjen dat ze dan maor neet te late mossen gaon, want 't was een heel ende. Zee woond'n in 't Gelderse, in de buurte van 'n olden Harbarg De Drie Kieften. Ze gingen op tied op huus an, want 't was een gruwelijk ende. Maor a'j zo van de brulfte komt, vol zeute wien en een mooi en leef deerntje näöst ow, dan vuul ie ow in 'n zeuwenden hemel. 't Was allene jammer dat ze aover zovölle zandwege met fietspaaje most'n en dee waar'n smal.

Too zee eindelijk bie'j Mientjen eur huus waarn, hef Gait de tied vergetten. Too hee later weer op huus an ging, die lange, lange weg noar Boskamp, veulen hee zich net as Lucky Luk op die eenzame zandwaege. Een *'lonely cowboy, a long, long way from home'*.

Too hee dan eindelijk weer bi'j huus kwam en de fietse de daele op schaof, was zin vaa net te gange um de melkbussen op de karre te zetten. Zo jonge, he'j een deerntjen naor huus ebrach? Jao, dat had Gait. En was 't de moeite weerd? Jao, dat was 't wel, maor foi foi, wat een ende. Dat was ens, maor nooit weer, zei Gait. Zin vaa gräölen een betjen, stok de brand in de piepe, vatten 't handvat van 't melkkarretjen en trok op de weie an. Gait ging naor binnen, trok de klere uut en hees zich in de daagse bokse. Gait was zo meu as een hond, had een gruwelijken slaop en nog koppiene derbie en alle vrouwluu kond'n um op dat moment estaolen wodd'n. Zin vaa was een besten man, maor den zei wel: *A'i 's aovonds een kearl wilt weazen, dan 's mor'ns ok*. En zo sloft'n he naor de weie. At hee een koo uut had, trok hee zich an de koostat op. 's Middags hebt ze allemaole een goeien middagslaop ehollen. Zin vaa en moo waar'n ok naor de brulfte ewes van 't neafken.

Too Gait een paar nachten de meugheid uut de butte eslaopen had, begon hee toch weer an zin Mientjen te denken. Zo geet dat: iets wa'j 't wietste weg gooit, haal ie'j 't eerste weer op. Hee had eigenlijk met Mientjen af-esproken dat ze mekare op de Battenmense kermse weer zollen tegen kommen. Eers had hee daor niks meer van willen wetten, maor hoe wieter of de wekke vordern, hoe leever en mooier Mientjen in zin gedachten wodden.

Gait ston dus den zaoterdagaovond een half uur te vrog op de parkeerplaatse waar he met Mientjen had af-esprokken. Hee wacht'n een half uur, een uur, anderhalf uur, maor gin Mientjen. Gait begon aardig sacherijnig te wodden. Dat ha'i met die vrouwluu, nooit könt ze zich an de tied hollen. Ondertussen was der al heel wat volk langs ekommen dat noar de karmse ging, maor gelukkig maor heel weinig die um kend'n. He vuulen zich anders wel wat opgelaoten en he begon ok goed hellig te word'n. Was he daor helemaole van 'n Boskamp kommen fietsen en now ston hee hier veur gek. Hee dach der aover um maor weer naor huus te gaon. Den Mientjen kon um ok estaolen wodden. As dat zó mos, dan wodden 't toch nooit wat. Maor, dach hee too bie zichzelf, ik kan ok nog wel effen aover de kermse lopen, een pilsjen drinken en wat etten, want 't is nog een heel ende naor Boskamp. He ging dus wieter 't darp in en schaof zin fietse bie Café Boode ergens neer en leep de parkeerplaatse op waar de karmse was.

Hee was nog maor een paar stap wieter, too heurd'n hee zin name roepen: *Gait, Gait*. Hee kek umme en zag Mientjen an kommen lopen. *Foi Gait, wat bu'j late. Ik heb anderhalf uur op ow staon wachten. En ik op ow, zeg Gait. Maor hoo kan dat?, wi'j hadden toch af-esprokken hier bie Boode, op de parkeerplaatse?* zeg Mientjen. Now, dat had Gait dan neet goed begreppen, zei hee. Ik stonne op die andere parkeerplaatse, een ende wieter. Maor he kek in de straolende ogen van Mientjen en was op slag alles vergetten.

Ze hebt duftig kermse eholl'n en naoderhand hef hee Mientjen weer naor huus ebrach. Later, in de kleine uurkes, fietst'n hee weer de lange, lange weg naor huus en was met melken weer present.

De wekke derop ging Gait naor 'n fietsenmaker en koch zich een tweedehands Solex. Daor hef hee nog anderhalf jaor met hen vriejen egaone. Met de gezondheid van zin moo ging 't langzaam achteruut en zee hadden een jonge vrouw groot van doen.

Too bunt Mientjen en Gait maor etrouwd en is Mientjen verhuusd naor Boskamp.

De illustratie bij dit verhaal is van de hand van de bekende Vordense kunstenaar Jan Kost, zoals die is opgenomen in de streekroman MIDDEWINTERAOVOND-VETELSELS OET DEN ACHTERHOOK, van Hendrik Odink, een boek in de streektaal van Eibergen en omgeving (ongedateerd; Uitgeverij Koks-Gesto N.V. Alkmaar-Hilversum) (red.)

HET PLUIMVEEBEDRIJF VAN WILLEM JANSEN

W.F. Jansen

Aan de Burgemeester Galléestraat, vroeger Nieuweweg geheten, hadden mijn ouders, Willem Jansen en Bertha Schuppers een pluimveebedrijf. Het bedrijf is omstreeks 1930 opgericht op grond die eigendom was van mijn grootvader Evert Schuppers en was gelegen naast de toen nieuwe zuivelfabriek. Het was een kippenvermeerderingsbedrijf met ongeveer duizend kippen.

In de oorlog mocht het bedrijf van de bezetter niet meer zoveel kippen houden. Het maximum werd teruggebracht naar dertig stuks, waar je natuurlijk niet van kon bestaan. Ik weet nog – ik was toen denk ik een jaar of zes – dat mijn vader twee broedse kippen had. Die werden ieder op 12 eieren gezet en zo hadden we clandestien extra kippen. Ik denk dat deze voor de slacht of voor de verkoop bestemd waren. Hier mochten we als kinderen beslist niet over praten. Dat was best wel spannend.

We kregen toen een koe, later zelfs twee, en een varken. Mijn vader verbouwde zelf rogge en knollen en allerlei soorten groente en aardappelen en zo hadden we toch genoeg te eten. Verder stonden er tussen de kippenhokken ongeveer honderd fruitbomen: appels, peren, pruimen en kersen. Het fruit leverden we aan de veiling in Zutphen, maar ook wel aan de plaatselijke groentenboeren en aan mensen die aan de deur kwamen. Aan de Zutphenseweg, achter Het Vaarwerk, hadden we een weide waar ook nog twee kippenhokken stonden. Daar liepen 's zomers onze koeien. Mijn vader ging daar twee keer per dag op de fiets heen om te melken en nam de melkbus mee op de bagagedrager.

fig. 1. Deze overzichtsfoto, daterende uit 1930, toont het bedrijf van Willem Jansen in de beginperiode. De fruitboompjes waren net geplant.

De foto is genomen vanaf het balkon van huis no. 21, aan de Burgemeester Galléestraat.

Achter de Empo-fabriek hadden we nog een stuk land waar rogge, haver en knollen werden verbouwd. Er bestond toen een regeling dat men wel een groter aantal kippen mocht houden als het een fokbedrijf was. Mijn ouders hebben toen een fokbedrijf opgezet van Welsumer kippen, die ze overnamen van Manus Garssen uit Wamsveld. Hij had een groot fokbedrijf met meerdere soorten kippen maar zag het niet zo zitten met die Welsumers. Toen wij ze kregen was de gemiddelde productie tachtig eieren per kip, per jaar. Het waren prachtige grote bruine eieren. Mijn ouders hebben daar jaren lang heel veel energie in gestoken. Mijn moeder deed de administratie en mijn vader het praktische gedeelte en wij als kinderen hielpen ook met van alles mee.

Van elke kip afzonderlijk werd bijgehouden hoeveel eieren ze legde en of die een goede kleur en een goed gewicht hadden. Daar werd dan weer op doorgefokt. Ik vond dat als kind al heel interessant. Zo ging de productie langzaam omhoog en lag de gemiddelde productie per kip op het laatst op ongeveer 260 eieren per kip, per jaar.

We kregen na de oorlog ook een broedmachine, waar in één keer 10.000 eieren in konden. We broedden onze eigen eieren uit en ook wel voor andere fokbedrijven. Persoonlijk vond ik dat uitbroeden het mooiste van het bedrijf. Fantastisch om al die kuikens ongeveer tegelijk uit de eieren te zien kruipen. Daarna werden de kuikens gesekst. Dit is het scheiden van de haantjes van de hennetjes. Hiervoor kwam Dina Weenk, uit Linde. Zij kon dat prima en daarna leverden wij de kuikens in dozen van vijftig stuks af bij onze klanten. We deden dat met onze auto, een oude Ford V8, uit 1933, waar de achterbank dan werd uitgehaald. Dat kun je tegenwoordig niet meer voorstellen, maar zo ging dat toen.

In de jaren '50 ging het met de fruitwekerij steeds minder goed. De mensen wilden fruit zonder piersteken en roestvlekken. Om dat te voorkomen moest je de bomen vaak spuiten, maar mijn vader wilde dat niet. Allemaal vergif, daar begin ik niet aan, zei hij. Dat betekende dat wij niet meer aan de veiling mochten leveren. Die wilden alleen nog gaaf fruit ontvangen. We gingen toen zelf fruit uitventen, met diezelfde auto. Kisten appels, peren en pruimen erin en proberen deze langs de deur te verkopen, zelfs tot ver in Overijssel aan toe.

Met diezelfde auto haalden we in de herfst ook de knollen van het land voor de koeien en 's zondags gingen de banken er weer in en dan gingen we met z'n allen er op uit. Mooie tijd was dat, als ik er aan terugdenk. Maar wat een werk hebben mijn ouders moeten verzetten om nog een beetje de kost te verdienen.

In 1963 kreeg mijn vader AOW en is het bedrijf langzaam afgebouwd.

Op de grond staan nu de huizen aan het Wiemelink, en wel van huisnummer 4 tot 32.

DE ZUIVELFABRIEK

W.F. Jansen

Zoals in een ander stukje vermeld, stond naast ons huis de zuivelfabriek, of in toenmalig Vordens jargon, de *Botterfabriek*. Aangezien ik gek was op alles wat met techniek te maken had, heb ik daar een heel groot gedeelte van mijn jeugd doorgebracht. Ik was er letterlijk niet weg te slaan, want daar was altijd wel wat te beleven.

Mijn eerste herinneringen stammen uit de oorlog. In een ruimte waar later de melkpoederfabriek gebouwd is, stonden twee of drie grote stookpannen, waar de Duitsers eten in kookten voor de soldaten. Na de oorlog gebruikten de Canadezen die. Ik heb toen voor het eerst van mijn leven wit brood gezien. Er lagen twee broden in de afvalbak. Ik heb ze meegenomen naar huis en ook in de buurt verdeeld. Het smaakte zalig: vele malen beter dan dat 'regeringsbrood' dat onze bakkers toen bakten! Het is volgens mij de enige keer dat ik uit de vuilnisbak heb gegeten.

Onder de bezielende leiding van directeur Jan Huurneman groeide de fabriek na de oorlog in razend tempo. Ik heb de eerste vrachtauto's zien komen om de melkbussen bij de boeren op te halen. Die vervingen de boeren met paard en wagen, die dat tot dan toe gedaan hadden. Ik ging heel vaak met de chauffeurs mee en kende alle melkritten op mijn duimpje, hetgeen later goed van pas kwam. Toen kon ik de chauffeurs vervangen wanneer die vakantie hadden. Ik had niet eens een vrachtwagenrijbewijs. Dat kon in die dagen nog zo! Jan Huurneman zei alleen: *kijk uit dat je geen brokken maakt*. Ik verdiende toen f 1.- netto per uur (1955).

fig. 1. De Vordensche Coöperatieve Zuivelfabriek in haar glorie dagen.

Ik heb de melkpoederfabriek zien bouwen en ook de kaasfabriek en heb geholpen om geel zand voor de fundering te halen uit de Wildenborch. Dat ging met dezelfde vrachtauto's waar ze 's morgens en 's avonds de melkbussen mee vervoerden. Het zand werd er gewoon met de bats opgeschept. En ik ging ook mee op het spoorwegemplacement, kolen halen, voor de stoomketels. Zo zwart als je dan werd, dat was niet te geloven. Maar bij de fabriek hadden ze toen al een douche. Daar mocht ik ook onder, want wij hadden thuis toen nog geen leidingwater, maar een pomp.

Als schooljongen hielp ik vaak boter in wikkels en doosjes pakken. Er ging ook boter weg in tonnen, die werden gemaakt door Hofs, de kuiper. Die had zijn bedrijf in de Dorpsstraat, tussen fietsenmaker Kuipers en de kruidenierswinkel van Van Tongeren (nu Super de Boer). Dat is nu allemaal afgebroken. Jammer, dat was zo'n mooi pand, vond ik. Hofs kwam de tonnen op een handkar brengen, waarvan de wielen ratelden over de keien die toen nog in onze straat lagen. Raar, ik zie hem zo weer lopen.

Toen ik een jaar of 14 was en naar de MULO ging, ging ik in de vakantie zes weken bij de boterfabriek werken, waarvoor ik ook echt loon ontving! Dan kreeg je ook een eigen kaart voor de stempelklok. Omdat ik het bedrijf van haver tot gort kende, was ik overal inzetbaar: in de botermakerij, op de melkontvangst, in de melkinrichting (ze maakten toen alles zelf, van slagroom en vla, tot yoghurt), achter de flessenwasmachine, in de melkpoederij, in de kaasfabriek en later, toen ik ouder was, op de vrachtwagens en op de tractoren.

Wat een zalige tijd was dat. Ik kan er wel een boek over schrijven. Al die namen van toen: Welsink de botermaker, Martinus de machinist, Jan Aukes, Jan Koster, Hendrik Hengeveld – die mij al vroeg leerde om met een vrachtauto te rijden – en Reint Stegeman. Kortom, te veel om op te noemen.

Van die laatste – een vinnig baasje – weet ik nog een leuke anekdote. Eens, tijdens het monsternemen, viel hij onder grote hilariteit in de melkbak. Toen hij er even later spierwit van de melk weer uitklom en iedereen zijn buik vasthield van het lachen, beet hij mij toe: *Mo'j doar nog um lachen ok?*

Zonder twijfel een mooie tijd, maar jammer dat er geen steen meer van terug te vinden is.

HOTEL JANSEN, 1925-1945

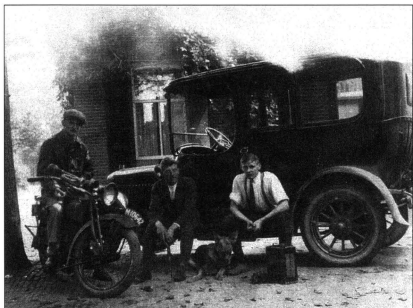
W.F. Jansen

In 1925 heeft Evert Jansen hotel Ensink overgenomen van de familie Ensink. De familie Jansen kwam uit Laag Keppel, waar ze een boerderij en tevens stalhouderij hadden. Ze woonden daar in de Dorpsstraat en hoorden onder kasteel Keppel. Het is hun niet in dank afgenomen dat ze daar wegtrokken, wat blijkt uit het volgende: twintig jaar later solliciteerde een dochter van Evert Jansen als onderwijzeres op de lagere school van Laag Keppel. De leider in de sollicitatieprocedure was de baron van Kasteel Keppel. Toen ze haar naam noemde, werd haar door de baron op niet mis te verstane wijze meegedeeld dat ze niet hoefde te rekenen op een baan in Laag Keppel. Maar dit ter inleiding.

fig. 1. Deze foto van Hotel Jansen dateert van net vóór, of gedurende de Tweede Wereldoorlog.

Bij hotel Ensink hoorde ook een stalhouderij. Ze verhuurden daar koetsen met koetsier. Enige tijd later was het ook mogelijk om daar een auto met chauffeur te huren. Ze hadden op een bepaald moment zelfs twee auto's, een NSU en een Adler, merken die nu al lang niet meer bestaan. De koetsiers en chauffeurs waren Willem en Frits, de oudste zonen van Evert Jansen. Ze waren niet alleen chauffeurs, maar deden ook de tuin. Achter het hotel was een grote moestuin, waar ze alles verbouwden wat er in het hotel en in het gezin nodig was. Tevens hielpen ze in de bediening, op feesten en bruiloften, die in het koetshuis werden gehouden en bij het toen populaire 'dubbeltjesdansen'.

fig. 2. Willem en Frits Jansen op de treeplank van een van de auto's.

In die tijd was het normaal dat je geen loon kreeg. Je woonde thuis en werkte gewoon mee. Wat je nodig had, kreeg je van je ouders en als je eens uit wilde kreeg je zakgeld mee. Maar de twee oudste jongens voelden niet zo veel voor het hotelleven en wilden voor zichzelf beginnen. Willem wilde boer worden en dat is hem ook gelukt. Hij is een kippenbedrijf begonnen. Frits was een handelaar en is later vertegenwoordiger geworden.

In de keuken van het hotel zwaaide een dochter van Evert de scepter, Truus Jansen. Zij stond bekend als een zeer goede kokkin.

In 1937 is Evert Jansen overleden en werd zijn jongste zoon – ook Evert geheten – de nieuwe eigenaar.

De drie broers Jansen konden goed voetballen en speelden op een bepaald moment met z'n drieën in het eerste elftal van Voetbalvereniging Vorden.

Helaas is het met Evert Junior niet goed afgelopen. Vlak na de bevrijding in 1945 is hij aangereden door een Canadese legertruck. Hij had niet eens zulke zware verwondingen, maar omdat er geen penicilline was, is hij aan een bijkomende infectie overleden.

Toen er geen mogelijkheid meer was het hotel verder voort te zetten, is dat eind 1945 verkocht aan Willem en Hennie Bakker, wiens zoon Klaas de huidige eigenaar is.

HERINNERINGEN AAN VORDEN

W.N. Lulofs

De redactie mocht onlangs de volgende brief ontvangen van de heer W.N. Lulofs. Hij haalt in deze brief enkele van zijn jeugdherinneringen op.

Ter informatie: de heer Lulofs was huisarts in Vorden tot januari 1972. In dat jaar ging hij met pensioen en deed de praktijk over aan de heer G.H. Sterringa.

Misschien is er nog belangstelling voor de dingen die mij als jochie interesseerden. Ik woonde toen aan de Zutphenseweg, waar ik in 1912, in 't huis Zeldenrust ben geboren. Mijn vader was daar eind 1903 gaan wonen toen hij zich als huisarts in Vorden vestigde.

Toen hij daar kwam hoorde bij het huis een smalle diepe tuin waarnaast alles bouwland was, tot aan de molen van Kluyvers, zoals die toen heette. Pas ongeveer in 1917 werd op 't Hoge De School met de Bijbel gebouwd en tegelijk de Schoolstraat aangelegd, waar huizen verrezen voor het schoolhoofd en de onderwijzers. Vader kocht toen de grond naast de tuin tot aan de Schoolstraat, waarin hij een boomgaard liet planten. Onze voortuin had hij al enkele jaren eerder laten aanleggen door de "Groenekan", een goede tuinontwerper. Het was een aardige stijltuin, die nu helaas in een kale parkeerruimte is veranderd.

fig. 1. Het huis Zeldenrust, aan de Zutphenseweg. Thans is in dit pand Van Zeeburg & Visser Makelaardij o.g. & Assurantiën gevestigd.

Het uitzicht op de molen was een mooie achtergrond voor onze tuin en dat heeft mij de liefde voor molens bijgebracht die mij steeds is bijgebleven. Maar als jongen vond ik vooral het bedrijf binnen de molen heel boeiend: de zakken graan die met een ketting door een luik werden opgehesen naar de verdieping, waar de maalstenen knarsten, de omloop waar we alleen op mochten als de wieken stil stonden en waar je pas goed zag hoe groot die wieken waren, de manier waarop de kap met de wieken gedraaid kon worden als de wind van richting veranderde, en het uitzicht op de omgeving, dat alles maakte het spannend.

Naar het dorp toe was vlak naast ons de kruidenier en bakkerij van Weyers. Daar maakte de knecht indruk wanneer hij een dikke plak deeg, van boven zijn hoofd neerkwakte tegen de binnenkant van de grote houten trog waarin het gekneed was. De oven werd gestookt met dunne takken, die als takkebossen naast het achterhuis in een rijtje lagen opgestapeld. Grappig was dat in de huiskamer naast de bakkerij krekels sjirpten die daar blijkbaar achter de lambrisering een warm plaatsje hadden. In de winkel waren naast brood en kruidenierswaren voor mij vooral de snoepjes (ulevelen en kokieljes) in grote, vierkante flessen een goede herinnering, want Weyers was royaal voor kinderen. Daarnaast woonde Raat, de zadelmaker. Met een grote priem boorde hij bij naaiwerk door het stugge leer en het leer rook lekker.

Even verder was de smederij van Barendsen. De oude Barendsen stond altijd fluitend aan de blaasbalg te trekken om een stuk ijzer in het kolenvuur heetgloeiend te krijgen. Daarna werd dit op het aambeeld, vrolijk klinkend, bewerkt met grote of kleine hamers. Hoefijzers werden zo pasklaar gemaakt. Even passen op de hoef, die dan begon te schroeien en dat kon je heel goed ruiken. En dan, na onderdompeling in water, volgden de spijkers door het ijzer en door de hoef naar buiten, waarna het uitsteeksel werd afgevijld.

Ook heel boeiend was het aanbrengen van een nieuwe ijzeren band om een klaarliggend houten wiel. Door de ijzeren band in het vuur te verhitten, was deze net iets wijder dan het houten wiel. Als dan met hulp van een paar man de band eenmaal om het hout zat, werd er koud water over gegoten, waarbij de band kromp en stevig vast kwam te zitten.

Na een paar noten geraapt te hebben onder de grote boom bij Ringenberg (later Martens) kwam je langs de horlogemaker Wentink. Die zat voor het raam te werken met voor een oog een loep in een hulsje vast geknepen. Later kwam hier de zaak van Siemerink. De Zutphenseweg eindigde bij de tuin en het woonhuis van de familie Hatterman, de directeur van het postkantoor. De post werd vroeger dagelijks bezorgd en op zondagmorgen kon je die nog zelf ophalen op het postkantoor. Tot zover enige herinneringen uit mijn jeugd.

Bespreking van het boek DE DECANIJE TE VORDEN, een Eeuwenoude Geschiedenis

Zoals u ongetwijfeld vernomen hebt, is er onlangs een boek verschenen over De Decanije. Het boek is samengesteld door de dames M. Teubner-Sauter en I. Brink-Holshuijsen, beiden bewoners van de Decanije. Beiden zijn lid van onze oudheidkundige vereniging.

Toen zij in 1998 hier in Vorden kwamen wonen, waren zij vanaf het begin sterk geïnteresseerd in de geschiedenis van De Decanije. Aanvankelijk gingen zij er van uit dat deze historie wel samen te vatten zou zijn op enkele velletjes A4, maar al spoedig bleek dat er heel veel te onderzoeken was. Samen hebben zij daarvoor vele archieven doorzocht en diverse interessante feiten aan het licht gebracht.

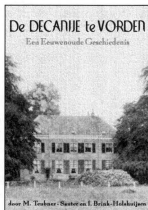
Na verloop van tijd kwam bij hen de gedachte op dat het wellicht aardig zou zijn om de door hen tot in detail uitgewerkte historie van de Decanije in boekvorm uit te geven. Dit is uiteindelijk met de hulp van velen gelukt en op 22 november j.l. werd in de raadzaal op Kasteel Vorden het eerste exemplaar aan de heer Kamerling, burgemeester van Vorden, uitgereikt. Hij had de dames overigens gedurende hun onderzoekingen met adviezen ter zijde gestaan.

Deze officiële uitreiking werd door twee van onze bestuursleden bijgewoond.

Wij van de oudheidkundige vereniging bewonderen de inzet en het doorzettingsvermogen van de beide dames. Het is zonder twijfel een grondig uitgevoerd stuk historisch onderzoek, waarvan de resultaten goed leesbaar zijn weergegeven in een aantrekkelijk uitgevoerd boekwerk. Vooral ook de uitstekende weergave van de historische context waarin de geschiedenis van De Decanije zich afspeelde, maakt dit boek interessant voor elke Vordenaar.

Stilletjes hopen wij dat er nog meer leden binnen onze vereniging een dergelijk onderzoek zouden willen opzetten en de resultaten daarvan ook wel zouden willen publiceren.

(Carlo Bosch)

VAN DE REDACTIE

CENTRUM-VISIE

Zoals u allen weet, zijn er nogal wat plannen in ontwikkeling voor een verandering van het centrum van Vorden. Hoewel de mogelijkheid van bezwaar maken er nog niet is, heeft het bestuur van Oud-Vorden toch gemeend nu al op bepaalde onderdelen van deze plannen te moeten reageren. De betreffende brief aan het college van B. en W. treft u onderstaand aan.

Onderwerp: Centrum-visie

Geacht college van B. en W.,

Vorden, 2-6-03

Een van de doelstellingen van de oudheidkundige vereniging Oud-Vorden is instandhouding van architectonisch interessante bouwwerken.

In het beoogde plan van het bureau Poederoyen zouden de bibliotheek en het pand van Sietsma moeten verdwijnen. Wij als oudheidkundige vereniging Oud-Vorden vinden deze panden de moeite waard om te bewaren en zouden het betreuren als ze gesloopt worden.

Vooraf het pand van Sietsma, welke de status heeft van kandidaat gemeentelijk monument, is architectonisch zeer de moeite waard.

In het begin van de twintigste eeuw is dit pand gebouwd als woning voor de hoofdonderwijzer van de dorpsschool, die er achter gelegen is. Het komt merkwaardig over om de dorpsschool wel als beeldbepalend aan te merken en te behouden voor sloop, maar de bijbehorende woning van de hoofdonderwijzer (uit diezelfde periode) te slopen.

Het plein dat zo ontstaat is diverse malen door het bureau Poederoyen aange-merkt als brink. Het begrip brink is afkomstig uit Drente en is op het dorp Vorden absoluut niet van toepassing. Ook in vroeger tijden heeft Vorden nooit zo'n groot plein gehad, sterker nog, de dorpskern was rijkelijk voorzien van boerderijen tot vlak voor de deur van de kerk.

Vorden is een Achterhoeks dorp met een Achterhoeks karakter en wij als oudheidkundige vereniging vinden dat dit zo moet blijven.

Hoogachtend,

Bestuur oudheidkundige vereniging Oud-Vorden

OUDE JAARGANGEN VAN DE VORDENSE KRONYCK

(herhaalde oproep)

Er zijn regelmatig leden, of instanties, zoals streekarchieven e.d., die ons vragen of wij nog uitgaven van vroegere jaargangen beschikbaar hebben. Ook missen wij zelf helaas in onze eigen 'strategische reserve' in ons archief een aantal uitgaven. Bij ons is nu de gedachte opgekomen dat er wellicht onder u zijn die vroegere uitgaven wel weer aan ons beschikbaar zouden willen stellen. Op hen zouden wij een beroep willen doen om oude afleveringen van de Kronyck in ieder geval niet bij het 'oud papier' te doen, maar deze weer aan de vereniging beschikbaar te stellen. Op die wijze kunnen wij bovengenoemde instanties van dienst zijn.

Het Jubileumboek:

BEDRIJVIGHEID IN VORDEN IN DE TWINTIGSTE EEUW

Middels een document van 27 pagina's, waarin rubrieksgewijs, per straat (weg) alle bedrijven, winkels, en anderszins 'neringdoenden' in het Vordense gedurende de afgelopen eeuw zijn opgesomd, is inmiddels een goede aanzet gegeven tot ons Jubileumboek.

Dit omvangrijke werkstuk is tot stand gekomen door gezamenlijke inspanning van vier actieve leden, te weten de heren Berend Bekman, Harry Groot Bramel, Jaap van den Broek en Geurt Harmsen. Zij hebben hiermee ook duidelijk invulling gegeven aan de wens van de redactie dat het een boekwerk van de leden zou worden.

Maar met dit eerste grote werkstuk is het project nog niet af. Het moet verder worden uitgewerkt met nadere gegevens, met name jaartallen en genealogische gegevens betreffende personen/families die nauw waren verweven met genoemde bedrijvigheden, e.d.

Hiervoor zoekt de redactie ook nog andere bereidwilligen, die zich aan enig archiefwerk willen wagen en bereid zijn een en ander nader uit te zoeken.

U kunt zich hiervoor opgeven bij de Redactie van de Kronyck.

DISTRIBUTIE VAN DE KRONYCK EN ANDERE VERENIGINGSPOST

Het bezorgen van deze Kronyck, maar ook van de aankondigingen voor onze bijeenkomsten, is het werk van een groepje bereidwillige vrijwilligers onder onze leden. Het kan niet vaak genoeg herhaald worden dat wij van de Redactie en het Bestuur hen daar zeer erkentelijk voor zijn.

Maar, het volume dat de meesten van deze vrijwilligers tegenwoordig aan 'post' te verwerken krijgen, loopt met name door toenemend ledenaantal en afnemend

aantal 'distributeurs' sterk op. Om die reden zouden we dit werkje graag onder wat meer leden verdelen.

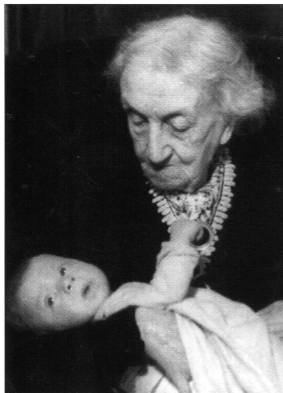
Daarom zoeken wij meer vrijwilligers, zodat het werk 'eerlijker' verdeeld kan worden. Vele handen maken licht werk, niet waar?

Mischien is er zelfs iemand onder u die de 'eerste lijns-distributie' – naar de bezorgers dus – voor zijn/haar rekening zou willen nemen?

Denkt u er eens over na en laat ons zo spoedig mogelijk weten of u ook mee zou willen werken en bijvoorbeeld in uw directe omgeving (buurt, straat) zou willen bezorgen.

WIE HELPT ONS AAN MEER INFORMATIE?

Wij ontvingen onlangs de volgende brief van onze oud-plaatsgenoot dhr. G.J. Breuker. Misschien is er iemand die weet wie de baby op deze foto is.

Leeuwarden, 15 november 2003

*Oudheidkundige vereniging
Vorden.*

Geachte mevrouw/heer,

Het is al heel lang geleden dat ik in Vorden woonde. In de jaren 1946- '47 ben ik verhuisd naar Aalten. Ik was na de bevrijding in Vorden in de dagbladjournalistiek werkzaam. Ik werd overgeplaatst naar Aalten. Uit mijn Vordense tijd – mijn ouders woonden op de Nieuwstad – resteert nog ingesloten foto, die indertijd gemaakt werd door Jörissen – een jonge fotograaf, waar ik mee samenwerkte. Jörissen was een relatie van fotograaf Dolphijn. Hij overwoog persfotograaf te worden; of dat is gebeurd, weet ik niet. Bij spullen die ik nog eens naloop trof ik ingesloten foto aan. Ik kreeg de foto toen omdat op die dag de oudste inwoner van Vorden de jongste op schoot had. De oudste inwoner was toen – vertelde men mij – de moeder van de huisarts C. Lulofs. Meer gegevens heb ik niet. Misschien kan men ten gemeentehuize enig licht verschaffen.

Zie maar eens. Kunt u niet meer informatie krijgen, jammer. Ik hoef de foto niet terug.

Ik ben indertijd van Vorden naar Aalten gegaan, heb journalistiek werk gedaan in de grensstreek en West-Duitsland, ook voor Tubantia in Enschede en ben daarna naar Zeeland gegaan. Vervolgens in 1963 naar Leeuwarden en vanaf 1984 met vut en pensioen.

Als ik in Vorden kom – een keer per jaar – koop ik bij de boekhandel het tijdschrift van uw vereniging. Boeiende lectuur!

Met beste groet,

G.J. Breuker

A. van der Neerstraat 67

8932 BK Leeuwarden